

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 345

Millî Savunma Bakanlığı ile Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri Komutanlıklarına Bağlı Kurumlarda Döner Sermaye Teşkilî ve İşletilmesine İlişkin Kanun Tasarısı ve Millî Savunma ve Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (1/688)

T. C.
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Genel Müdürlüğü
Sayı : K. K. Gn. Md.
18/101-1887/03906

6.5.1985

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Millî Savunma Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 3.5.1985 tarihinde kararlaştırılan «Millî Savunma Bakanlığı ile Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri Komutanlıklarına Bağlı Kurumlarda Döner Sermaye Teşkilî ve İşletilmesine İlişkin Kanun Tasarısı» ve gerekçesi ekli olarak gönderilmiştir. Gereğini arz ederim.

Turgut Özal
Başbakan

GENEL GEREKÇE

12 Haziran 1959 tarihinden bugüne kadar yürürlükte bulunan ve günün değişen ve gelişen ihtiyaçlarını karşılayamaz hale gelen 7356 sayılı «Kara, Deniz ve Hava Kuvvetlerine Bağlı Fabrikalara Mütedavil Sermaye Tahsisine Dair Kanun» yerine geçmek üzere hazırlanan Tasarı ile;

Kuvvet komutanlıklarına bağlı kurumlardan Genelkurmay Başkanlığınca uygun görülenler ile Millî Savunma Bakanlığına bağlı kurumlara daha önce 5 milyon liraya kadar Döner Sermaye verilmekte iken bu miktar toplam 6 milyar liraya çıkarılmakta ayrıca bu sermayenin Bakanlar Kurulu Kararı ile üç kat artırılabilmesi esasını getirmektedir.

Tasarıda, askerî fabrika ve tesislerdeki mevcut kapasitenin azamî ölçüde Silahlı Kuvvetler desteği için kullanılması; anılan kurumlardaki atıl kapasitenin ülke ekonomisi yararına değerlendirilmesi amacı ile kamu yararı göz önünde tutularak, teknik olarak kurumlarda yapılmasının zorunlu bulunduğu hallerde, gerçek ve tüzelkişilerin siparişlerinin alınması; bu arada Millî Savunma hizmetlerinin aksatılmaması ve bu hizmetlere öncelik verilmesi ilkesi benimsenerek, Millî Savunma Bakanlığının izin vermesi kaydı ile yerli ve yabancı gerçek ve tüzelkişilerden sipariş alınması hükme bağlanmıştır.

Tasarı ile ayrıca, kurum deyiminin, Harita Genel Komutanlığı, Seyir ve Hidrografi Daire Başkanlığı ile fabrika, tersane, atölye, dikimevi, ikmal ve bakım merkezi, matbaa, laboratuvar ve okul gibi askerî kuruluşları kapsadığı; Döner Sermaye işlemlerinin Sayıştayın vizesine ve 1050 Sayılı Kanun hükümlerine tabi olmadığı, ancak bilançoların Maliye ve Gümrük Bakanlığınca gönderileceği, gelir gider belgeleriyle bilançonun denetim için Sayıştaya gönderileceği, ihtiyaca göre millî banka ve kuruluşlardan kredi alınabileceği; yürürlükte bulunan kanunlarla kurulan Döner Sermaye kuruluşlarının döner sermayelerinin, bu Kanunla Döner Sermaye verilen kurumlara devredilmesi, Tasarıdaki bazı konuların Yönetmeliğe bırakılması öngörülmüştür.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. — Tasarının bu maddesi ile, yürürlükte bulunan 7356 sayılı Kara, Deniz ve Hava Kuvvetlerine Bağlı Fabrikalara Döner Sermaye Tahsisine Dair Kanun yerine geçmek üzere hazırlanan kanunun amacının, Millî Savunma Bakanlığı ve Kuvvet Komutanlıkları bünyesindeki kurumlarda mevcut atıl kapasitenin ülke ekonomisi yararına değerlendirilmesini sağlamak olduğu belirtilmektedir.

Madde 2. — Bu maddede, kurum deyiminin neleri kapsadığı ve belirlediği açıklanmakta ve böylelikle diğer konular hakkında kendilerine Döner Sermaye tahsis edilen kurumların da bu Kanun kapsamına alınması öngörülmektedir.

Madde 3. — Söz konusu madde ile, Millî Savunma Bakanlığına bağlı kurumlardan uygun görülenlerle; Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri Komutanlıklarına bağlı kurumlardan ilgili Kuvvet Komutanlıklarının tekli ettiği ve Genelkurmay Başkanlığının uygun gördüklerine Millî Savunma Bakanlığınca bugüne kadar verilen 5 milyon liralık Döner Sermayenin, günün şartları ve beliren ihtiyaçları karşısında yetersiz kalması sebebiyle, toplam 6 milyar lira olarak tespiti ve Bakanlar Kurulu Kararı ile gerekli görülen hallerde üç katına kadar çıkarılması öngörülmektedir.

Madde 4. — Tasarının bu maddesi ile, Döner Sermaye faaliyetlerinde, Millî Savunma hizmetleriyle Silahlı Kuvvetlerin bir parçası olması sebebiyle Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı hizmetlerine öncelik vermek ve bu hizmetleri aksatmamak ilkesi göz önünde tutularak, kurumların atıl kapasitesinden kamu yararının gerektirdiği veya teknik olarak bu kurumlarda yapılmasının zorunlu bulunması halinde, Genel Bütçeye dahil daire ve diğer kamu kuruluşlarından sipariş alınabilmesi yanında, Döner Sermaye kuruluşlarına, Millî Savunma Bakanlığının izin vermesi kaydı ile anılan kuruluşlar dışında kalan yerli ve yabancı gerçek ve tüzelkişilerden sipariş almaya ve bunlarla işbirliği yapmaya ve her türlü ticarî işlemlere girişmeye ve gerektiğinde birlikte imalatla bulunmaya yetki tanınmaktadır.

Madde 5. — Söz konusu maddede, kuvvet komutanlıklar arasında varılacak mutabakata göre, Döner Sermayeye dahil yani Döner Sermaye tahsis edilen kurumların kuvvetlerin ihtiyaçlarını Döner Sermaye kapsamına sokmadan ve öncelikle yerine getirmeleri ve böylece Kuvvet Komutanlıklarının ihtiyaçlarının öncelik ve ivedilikle sağlanması öngörülmektedir.

Madde 6. — Söz konusu madde ile Döner Sermaye işlemlerinin 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu hükümleri ile Sayıştay vizesine tabi olmayacağı belirtilerek, Döner Sermaye ile yapılan işlerden doğan gelir ve giderlerin mali yılın sona ermesinden itibaren en geç iki ay içinde bir bilanço düzenlenerek gelir ve gider belgeleriyle birlikte denetim için Sayıştaya, bilanço ve eklerinin birer nüshasının da Maliye ve Gümrük Bakanlığına gönderileceği öngörülmüştür.

Madde 7. — Tasarının bu maddesiyle sermayenin kaynakları belirlenmekte, Döner Sermaye işletmelerinin faaliyetlerinden doğan kârların ertesi yılın Döner Sermaye gelirine ekleneceği, 3 üncü maddede belirlenen sermaye tutarına eriştikten sonra Genel Bütçeye gelir kaydedileceği öngörülmüştür.

Madde 8. — Tasarının bu maddesiyle, Döner Sermaye tahsis edilen kuruluşların ekonomik yönden güçlendirilerek verimin artırılması amacıyla hizmetlerin yürütülmesi için gerekli giderlere ek olarak Yönetmelikte belirlenecek miktarlara kadar kuruluş veya birimin araç, gereç, araştırma ve diğer ihtiyaçlarının karşılanması için yapılacak giderlerin Döner Sermayeden karşılanacağı öngörülmüştür.

Madde 9. — Bu madde ile günün şartlarına göre artan iş hacmi karşısında Döner Sermaye verilen kurumların müdürlüklerine miktarı Bakanlar Kurulunca tespit edilecek sınırlar içinde Millî Banka ve kuruluşlardan kredi sağlayabilmelerine imkân tanınmaktadır.

Madde 10. — Söz konusu maddede, kurumlarda çalışan subay, astsubay ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi personelin, Döner Sermaye işlerinde ek görevle çalıştırılmaları halinde bunlara ödenecek ek ücretle, kurumların esas kadrolarındaki işçilerin Döner Sermaye işlerinde çalışmaları halinde bunlara ödenecek ödemelerin Döner Sermayeden yapılacağı açıklanmıştır.

Madde 11. — Tasarının bu maddesi ile, kullanma yeri kalmayan araç, gereç ve malzemelerin, Millî Savunma Bakanlığına ve Döner Sermayeye devrine dair esaslar düzenlenmekte ve piyasa değerinin ne şekilde tespit edileceği ve devir işlemlerine dair esasların yönetmelikle düzenleneceği belirtilmiştir.

Madde 12. — Bu maddede, Döner Sermaye işlerinin, kurumların tesisleriyle tezgâh, araç ve gereçlerinden yararlanılarak yapılacağı, bunlarda münhasıran Döner Sermaye işi yapıldığı takdirde amortisman tutarının tamamı, kurumca müştereken kullanıldığında amortisman payının belirlenememesi halinde yıllık gayri safi satış veya iş hâsılatının % 2'sinin maliyete eklenerek Hazineye gelir kaydedilmesi öngörülmüştür.

Madde 13. — Kurumların münhasıran Döner Sermaye işletmesine bırakılan binalarının bakım, onarım, ısıtma, aydınlatma ve benzeri giderlerinin Döner Sermaye işletmelerince karşılanacağı, birlikte kullanılan binalarda anılan masraflara iştirak edilmeyeceği ancak bina giderlerine katılma payı olarak aylık gayri safi satış veya iş hâsılatının % 5'inin Hazineye gelir kaydedileceği öngörülmüştür.

Madde 14. — Tasarının ek görev başlıklı bu maddesi ile, bu güne kadar Döner Sermaye ile işletilen kuruluşlarda ek görevle çalışan ve 12.6.1959 tarihinde çıkarılan 7356 sayılı «Kara, Deniz ve Hava Kuvvetlerine Bağlı Fabrikalara Döner Sermaye Tahsisine Dair Kanun»un 11 inci maddesi uyarınca, bu gün için hiçbir maddî değeri kalmayan brüt 30-300 lira arasında cüzi bir ücretle çalışan personelin çalışma şevk ve verimini artırmak ve bu konuda diğer Döner Sermaye Kanunları uygulanmasından dolayı devamlı olarak yapılan haklı müracaatları karşılamak amacıyla, bu gibi personele verilecek ücretler kısmen günün şartlarına uydurularak yükseltilmiştir.

Madde 15. — Bu maddede, Kanunda Yönetmelikle düzenleneceği belirtilen hususlarla, Döner Sermayenin işletilmesine, hesap usullerine ve uygulamaya dair esasların Yönetmelikte gösterileceği belirtilmiştir.

Geçici Madde 1. — Bu madde ile, yürürlükte bulunan kanunlarla öngörülen kuruluşların Döner Sermayelerinin bu Kanun uyarınca Döner Sermaye verilen kurumlara devri esası getirilmiştir. Ayrıca bu Kanun uyarınca çıkarılacak Yönetmelik yürürlüğe konuluncaya kadar mevcut Yönetmeliğin bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam olunacağı öngörülmüştür.

Madde 16. — Bu maddede Tasarı ile yürürlükten kaldırılan kanunlar sayılmıştır.

Madde 17. — Tasarının bu maddesi ile, Kanunun hükümlerinin, Kanunun yayımını takibeden malî yıl başında yürürlüğe gireceği belirtilmiştir.

Madde 18. — Bu madde ile, Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulunun yürüteceği açıklanmıştır.

Millî Savunma Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Millî Savunma Komisyonu

Esas No. : 1/688

Karar No. : 19

21 . 5 . 1985

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Millî Savunma Bakanlığı ile Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri Komutanlıklarına Bağlı Kurumlarda Döner Sermaye Teşkili ve İşletilmesine İlişkin Kanun Tasarısı, Komisyonumuzun 16.5.1985 tarihli 14 üncü birleşiminde ilgili Bakanlık temsilcilerinin de iştirakiyle tetkik ve müzakere olundu.

Tasarının gerekçesinde arz ve izah olunduğu üzere, 12.7.1959 tarih ve 7356 sayılı Kara, Deniz ve Hava Kuvvetlerine Bağlı Fabrikalara Mütedavil Sermaye Tahsisine Dair Kanunun günün değişen ve gelişen şartlarına cevap veremez hale gelmesi, toplam 18 milyar lira olan öz sermayelerini 18 milyar liraya çıkarılarak fabrika, tersane, atölye, dikimevi, ikmal ve bakım merkezi gibi tesislerin atıl kapasitelerini ülke ekonomisi yararına değerlendirilmesi amacıyla hazırlanan tasarının tümü Komisyonumuzca da yerinde görülerek kabul edildikten sonra maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Tasarının 1, 2 ve 3 üncü maddeleri uygun görülerek Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Sipariş Alma ve Yetkiler başlıklı tasarının 4 üncü maddesinin ikinci fıkrasında Döner Sermaye kuruluşlarının yerli gerçek ve tüzelkişilerle olan ticarî ilişkilerine, sipariş kabul edecek Döner Sermaye Kuruluşunun sermayesi esas alınarak kurum müdürü, bağlı bulunduğu kuvvet komutanlığı veya Millî Savunma Bakanlığınca izin verileceği öngörülmektedir. Döner Sermaye kuruluşlarının sermayesi esas değildir. Esas, kuruluşun iş kapasitesidir. Bu bakımdan (sermaye) kelimesi «iş kapasitesi» olarak düzeltilmiş ve madde bu şekilde Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Tasarının 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17 ve 18 inci maddeleri uygun görülerek Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Tasarının arz ettiği öneme binaen, havale edilmiş olduğu Plan-Bütçe Komisyonunda öncelikle görüşülmesi temennisiyle iş bu raporumuz Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkanvekilli
ve Bu Rapor Sözcüsü
Nevzat Yağcı
Elâzığ

Hüseyin Şen
Artvin

Ali Topçuoğlu
Kahramanmaraş

Kâtip
Hüseyin Aydın Arvasi
Van
İmzada bulunamadı

Hayrettin Ozansoy
Diyarbakır

Emin Fahrettin Özdilek
Konya

Eşref Akıncı
Ankara

Burhan Cahit Gündüz
İzmir

Mekin Sarıoğlu
Manisa
İmzada bulunamadı

Mehmet Muhlis Arıkan
Samsun

Musa Ateş
Tunceli

Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Plan ve Bütçe Komisyonu

Esas No. : 1/688

Karar No. : 128

6 . 6. 1985

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Bakanlar Kurulunca Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve önhavalesi uyarınca «Millî Savunma Komisyonu» nda görüşüldükten sonra Komisyonumuza sevk edilen «Millî Savunma Bakanlığı ile Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri Komutanlıklarına Bağlı Kurumlarda Döner Sermaye Teşkili ve İşletilmesine İlişkin Kanun Tasarısı» Komisyonumuzun 6.6.1985 tarihinde yaptığı 77 nci birleşiminde ilgili hükümet temsilcilerinin de iştiraki ile incelenip görüşüldü.

Tasarı gerekçesinde belirtildiğine göre; 12.6.1959 tarihinden beri yürürlükte bulunan ve günün değişen ve gelişen ihtiyaçlarını karşılayamaz hale gelen 7356 Sayılı «Kara, Deniz ve Hava Kuvvetlerine Bağlı Fabrikalara Mütedavil Sermaye Tahsisine Dair Kanun» un yerine geçmek üzere anılan Kanun Tasarısının hazırlandığı anlaşılmaktadır.

Komisyon toplantısında; askerî fabrika ve tesislerin mevcut sermayelerinin azlığına rağmen büyük işler yaptığı, getirilen bu tasarı ile sermayesinin artırılacağı ve böylece hem ülke savunmasına hizmet eden Silahlı Kuvvetlerimizin ihtiyaçlarını karşılayacağı, hem de geri kalan zamanlarında yerli ve yabancı tüzelkişilerin siparişlerini karşılayarak ülke ekonomisine katkıda bulunacağı ayrıca istihdam sonunda yardımcı olacağı ifade edilmiştir. Daha sonra Millî Savunma Komisyonu metni görüşmelere esas alınarak maddelerinin görüşülmesine geçilmiştir.

Millî Savunma Komisyonu Metninin 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15 ve 16 ncı maddeleri ile geçici 1 inci maddesi ve yürürlük ile yürütmeye ilişkin 17 ve 18 inci maddeleri aynen kabul edilmiş,

Döner sermaye teşkili ve tutarına ilişkin 3 üncü maddenin 2 nci fıkrasında yer alan «üç katına» ilavesi, ileride doğabilecek ihtiyaca karşılık verebilmesi düşüncesiyle «beş katına» olarak değiştirilmiştir.

Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Metin Emiroğlu</i>	<i>Aycan Çakıroğulları</i>	<i>Alaattin Fırat</i>
Malatya	Denizli	Muş
Kâtip Üye	<i>Ahmet Akgün Albayrak</i>	<i>Mehmet Deliceoğlu</i>
<i>Kadir Demir</i>	Adana	Adıyaman
Konya		
<i>Nabı Sabuncu</i>	<i>M. Fenni İslimiyeli</i>	<i>Ahmet Şamil Kazokoğlu</i>
Aydın	Balıkesir	Bolu
<i>N. Oğuzhan Artukoğlu</i>	<i>İlhan Aşkın</i>	<i>C. Tayyar Sadıklar</i>
Burdur	Bursa	Çanakkale
<i>Ünal Akkaya</i>	<i>İsmail Dayı</i>	<i>Metin Yaman</i>
Çorum	Balıkesir	Erzincan
<i>Togay Gemalmaz</i>	<i>İbrahim Fevzi Yaman</i>	<i>Özdemir Pehlivanoglu</i>
Erzurum	Isparta	İzmir
<i>İbrahim Özbıyık</i>	<i>Cengiz Tuncer</i>	<i>İsmet Ergül</i>
Kayseri	Kayseri	Karşehir
<i>Ayhan Fırat</i>	<i>Haydar Özalp</i>	<i>Fehmi Memişoğlu</i>
Malatya	Niğde	Rize

Enver Özcan

Tokat

(İmzada bulunamadı.)

Fahrettin Kurt

Trabzon

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

Millî Savunma Bakanlığı ile Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri Komutanlıklarına Bağlı Kurumlarda Döner Sermaye Teşkilî ve İşletilmesine İlişkin Kanun Tasarısı

Amaç ve kapsam

MADDE 1. — Bu Kanun, Millî Savunma Bakanlığı ile Kuvvet Komutanlıkları bünyesindeki kurumların atıl kapasitelerinin ülke ekonomisi yararına değerlendirilmesi amacıyla gerekli yerde ve sayıda döner sermaye işletmesi kurulması, görevleri, idarî ve malî işlemlerine dair esas ve usulleri düzenler.

Tanım

MADDE 2. — Bu Kanunda geçen kurum deyimi; Harita Genel Komutanlığı ve Seyir ve Hidrografi Daire Başkanlığı ile fabrika, tersane, atölye, dikimevi, ikmal ve bakım merkezi, matbaa, laboratuvar ve okul gibi askerî kuruluşları ifade eder.

Döner sermaye teşkilî ve tutarı

MADDE 3. — Bu Kanun kapsamına giren döner sermaye kuruluşlarına toplam 6 milyar lira sermaye tahsis olunmuştur.

Bu miktar Bakanlar Kurulu Kararı ile üç katına kadar artırılabilir.

Döner sermayenin işletmelere tahsisi, tahsis edilen miktarların azaltılıp veya çoğaltılması Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri Komutanlıklarına bağlı kurumlar için ilgili Kuvvet Komutanlığının teklifi, Genelkurmay Başkanlığının uygun görmesi üzerine Millî Savunma Bakanlığınca yapılır. Millî Savunma Bakanlığına bağlı kuruluşlar için bu işlem doğrudan anılan Bakanlıkça yapılır.

Sipariş alma ve yetkiler

MADDE 4. — Döner sermaye verilen kurumların müdürlük veya komutanlıkları; Millî Savunma, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı hizmetlerine öncelik vermek ve aksatmamak şartıyla, kamu yararının gerektirdiği veya teknik olarak bu kurumlarda yapılması zorunlu bulunan hallerde; Genel Bütçeye dahil dairelerle katma bütçeli idarelerden, özel idare ve belediyelerden, kamu kuruluşlarından ve sermayesinin yarısından çoğuna Devletin katıldığı kuruluşlardan sipariş almaya, bu siparişler sebebiyle her türlü ticarî işlemlere girişmeye ve gerektiğinde müşterek imalatla bulunmaya yetkilidir.

Döner sermaye kuruluşlarının 1 inci fıkrada belirtilen kurum ve kuruluşlar dışındaki yerle gerçek ve tüzelkişilerle olan ticarî ilişkilerine; sipariş kabul edecek döner sermaye kuruluşunun sermayesi esas alınarak, Yönetmelikte belirlenecek malî sınırlar içerisinde kurumun müdürü veya komutan veya bağlı bulunduğu Kuvvet Komutanlığı veya Millî Savunma Bakanlığınca izin verilir.

Döner sermaye kuruluşlarının yabancı gerçek ve tüzelkişilerden sipariş alması, siparişler sebebiyle bunlarla işbirliği yapması, her türlü ticarî işlemlere girmesi ve gerektiğinde müşterek imalatla bulunması Millî Savunma Bakanlığının iznine bağlıdır.

**MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONUNUN KABUL
ETTİĞİ METİN**

Millî Savunma Bakanlığı ile Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri Komutanlıklarına Bağlı Kurumlarda Döner Sermaye Teşkili ve İşletilmesine İlişkin Kanun Tasarısı

Amaç ve kapsam

MADDE 1. — Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Tanım

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Döner Sermaye teşkili ve tutarı

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Sipariş alma ve yetkiler

MADDE 4. — Döner Sermaye verilen kurumların müdürlük veya komutanlıkları; Millî Savunma, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı hizmetlerine öncelik vermek ve aksatmama şartıyla, kamu yararının gerektirdiği veya teknik olarak bu kurumlarda yapılması zorunlu bulunan hallerde; Genel Bütçeye dahil dairelerle katma bütçeli idarelerden, özel idare ve belediyelerden, kamu kuruluşlarından ve sermayesinin yarısından çoğuna Devletin katıldığı kuruluşlardan sipariş almaya, bu siparişler sebebiyle her türlü ticarî işlemlere girişmeye ve gerektiğinde müşterek imalatla bulunmaya yetkilidir.

Döner sermaye kuruluşlarının 1 inci fıkrada belirtilen kurum ve kuruluşlar dışındaki yerli gerçek

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU METNİ

Millî Savunma Bakanlığı ile Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri Komutanlıklarına Bağlı Kurumlarda Döner Sermaye Teşkili ve İşletilmesine İlişkin Kanun Tasarısı

Amaç ve kapsam

MADDE 1. — Millî Savunma Komisyonu metninin 1 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Tanım

MADDE 2. — Millî Savunma Komisyonu metninin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Döner Sermaye teşkili ve tutarı

MADDE 3. — Bu Kanun kapsamına giren Döner Sermaye kuruluşlarına toplam 6 milyar lira sermaye tahsis olunmuştur.

(Bu miktar Bakanlar Kurulu Kararı ile beş katına kadar artırılabilir.

Döner Sermayenin işletmelere tahsisi, tahsis edilen miktarların azaltılıp veya çoğaltılması Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri komutanlıklarına bağlı kurumlar için ilgili Kuvvet Komutanlığının teklifi, Genelkurmay Başkanlığının uygun görmesi üzerine Millî Savunma Bakanlığınca yapılır. Millî Savunma Bakanlığına bağlı kuruluşlar için bu işlem doğrudan anılan Bakanlıkça yapılır.

Sipariş alma ve yetkiler

MADDE 4. — Millî Savunma Komisyonu metninin 4 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Öncelikli hizmetler

MADDE 5. — Kuvvet Komutanlıklarına (Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı dahil) ait her türlü hizmetler kuvvet ve kurum farkı gözetmeksizin döner sermaye kapsamı dışında yürütülür.

Döner sermaye dahil olmak üzere kurumların imkân ve kabiliyetlerinin kullanılmasında öncelik Türk Silahlı Kuvvetleri hizmetlerine ait olup, döner sermaye kapsamında kabul edilebilecek diğer siparişlerin aslı hizmetleri aksatmaması için gerekli tedbirler ilgili Kuvvet Komutanlığı ve Kurum Amirliklerince zamanında alınır.

İşlemlerin malî denetimi

MADDE 6. — Döner sermaye işlemleri 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu hükümleri ile Sayıştay vizesine tabi değildir.

Ancak, döner sermaye ile yapılan işlemlerden doğan gelir ve giderler için malî yılın sona ermesinden itibaren en geç iki ay içinde bir bilanço düzenlenerek, gelir ve gider belgeleriyle birlikte denetim için Sayıştaya bilanço ve eklerinin birer nüshası da Maliye ve Gümrük Bakanlığına gönderilir.

Sermaye ve kâra dair hükümler

MADDE 7. — Döner sermaye genel bütçeden sağlanan ödenekler ile işletme faaliyetlerinden doğan kârlardan meydana gelir.

İşletmelerin ödenmiş sermayesi 3 üncü madde uyarınca tahsis edilen sermaye tutarına ulaşıncaya kadar kârlar sermayeye eklenir.

3 üncü maddede belirtilen sermayenin tamamı ödenmiş hale geldikten sonra yıllık kârlar hesap dönemini takibeden 4 üncü ayın sonuna kadar Genel Bütçeye gelir kaydedilmek üzere Hazineye yatırılır.

Geçerli bir mazerete dayanmaksızın zamanında yatırılmayan kârlar; işletmeden 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkındaki Kanun uyarınca hesaplanan gecikme zammı, ita amiri ve işletme saymanından yarı yarıya alınmak üzere aynı Kanun hükümleri dairesinde tahsil olunur.

Giderler

MADDE 8. — Döner sermayenin konusunu teşkil eden hizmetlerin yürütülmesi için gerekli giderler ile yönetmelikte belirlenecek miktarlara kadar kuruluş veya birimin araç, gereç, araştırma ve diğer ihtiyaçlarının karşılanması için yapılacak giderler döner sermayeden karşılanır.

(Millî Savunma Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

ve tüzelkişilerle olan ticarî ilişkilerine; sipariş kabul edecek Döner Sermaye kuruluşunun iş kapasitesi esas alınarak, Yönetmelikte belirlenecek mali sınırlar içerisinde kurumun müdürü veya komutan veya bağlı bulunduğu Kuvvet Komutanlığı veya Millî Savunma Bakanlığınca izin verilir.

Döner Sermaye kuruluşlarının yabancı gerçek ve tüzelkişilerden sipariş alması, siparişler sebebiyle bunlarla işbirliği yapması, her türlü ticarî işlemlere girmesi ve gerektiğinde müşterek imalatta bulunması Millî Savunma Bakanlığının iznine bağlıdır.

Öncelikli hizmetler

MADDE 5. — Tasarının 5 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Öncelikli hizmetler

MADDE 5. — Millî Savunma Komisyonu metninin 5 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

İşlemlerin mali denetimi

MADDE 6. — Tasarının 6 ncı maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

İşlemlerin mali denetimi

MADDE 6. — Millî Savunma Komisyonu metninin 6 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

Sermaye ve kâra dair hükümler

MADDE 7. — Tasarının 7 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Sermaye ve kâra dair hükümler

MADDE 7. — Millî Savunma Komisyonu metninin 7 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Giderler

MADDE 8. — Tasarının 8 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Giderler

MADDE 8. — Millî Savunma Komisyonu metninin 8 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Kredi alınması ve borçlanma

MADDE 9. — Döner sermaye verilen kurumların müdürlükleri, döner sermaye işlerinin yürütülmesi için miktarı Bakanlar Kurulunca saptanacak sınırlar içinde millî banka veya kuruluşlardan kredi almaya ve bu bankalar nezdinde borçlu hesap açtırmaya yetkilidir.

Personel masrafları

MADDE 10. — Kurumların esas kadrolarındaki subay ve astsubaylar ile 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi personel döner sermaye işlerinde ek görevle çalıştırıldıkları takdirde, bu personelin 14 üncü maddeye göre ödenecek ek ücretleri ile, kurumların esas kadrolarındaki işçiler döner sermaye işlerinde çalıştırıldıkları takdirde, bunların çalışma saatlerine ait ücret ve primleri ve döner sermaye çalışmaları için esas kadroya ek olarak alınacak memur ve işçilerle sözleşmeli personele yapılacak her türlü ödeme ve masraflar döner sermayeden karşılanır.

Araç, gereç ve malzeme devri

MADDE 11. — Millî Savunma hizmetlerinde kullanma yeri kalmadığı anlaşılan araç, gereç ve malzemeler, günün piyasa değeri üzerinden döner sermayeye devre diledilir. Döner sermayeye ait araç, gereç ve malzemeler de Millî Savunma hizmetlerinde kullanılmak üzere aynı esaslar çerçevesinde devredilebilir.

Piyasa değerinin ne şekilde tespit edileceği, devir işlemlerine ilişkin esaslar ve yetki sınırları yönetmelikte gösterilir.

Amortisman bedeli

MADDE 12. — Bağlı olduğu kuruma ait olup münhasıran döner sermaye işletmesinde kullanılan bir yıldan fazla ömürlü tesisat, teçhizat, makine, taşıt, alet, edevat, mefruşat ve benzeri demirbaş eşya için amortisman ayrılması zorunludur. Anılan iktisadî değerler için ayrılan amortisman tutarı hesap dönemini takip eden 4 üncü ay içinde gelir kaydolunmak üzere ilgili saymanlığa yatırılır. Aksi takdirde 7 nci maddenin 4 üncü fıkrasında öngörülen usul ve esaslar içinde tahsil edilir.

Birinci fıkra kapsamına giren demirbaşların bağlı olunan kurum ile birlikte kullanılması sebebiyle ayrılacak amortismandan işletmece yüklenilecek kısmın tespit edilememesi durumunda yıllık gayri safi satış veya iş hâsılatının % 2'si, yukarıda belirtilen usul ve esaslar dairesinde ilgili saymanlığa yatırılır.

İşletme masrafları

MADDE 13. — Bağlı oldukları kuruma ait veya tahsisli olup, münhasıran döner sermaye işletmesinin kullanımına bırakılmış olan binaların bakım, onarım, ısıtma, aydınlatma ve benzeri giderleri döner sermaye işletmelerince karşılanır. Faaliyetlerini bağlı buldukları kuruma ait veya tahsisli binalarda, bu idarelerle birlikte sürdüren döner sermaye işletmelerince bu binaların bakım, onarım, ısıtma, aydınlatma ve benzeri giderlerine iştirak edilmez. Ancak, bina giderlerine katılma payı olarak aylık gayri safi satış veya iş hâsılatlarının % 5'i gelir kaydedilmek üzere, takip eden ay içinde ilgili saymanlığa yatırılır.

Ek görev

MADDE 14. — Döner sermaye işlerini yürütmek için tertiplenecek kadrolara ait hizmetler, Kurum görevlilerine Millî Savunma Bakanlığı ve Kuvvet Komutanlıklarındaki subay ve astsubaylarla 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi personele ek görev olarak verildiği takdirde, döner sermaye gelirlerinden ödenmek üzere kendilerine her yıl Bütçe Kanunlarında gösterilen maaşlara ait katsayının, taban olarak belirlenen 50, tavan olarak belirlenen 250 rakamı ile çarpılmasından elde edilecek tutar arasında, Millî Savunma Bakanlığı Döner Sermaye Yönetim Kurulunca belirlenecek miktarda ek görev ücreti ödenebilir.

(Millî Savunma Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Kredi alınması ve borçlanma

MADDE 9. — Tasarının 9 uncu maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Personel masrafları

MADDE 10. — Tasarının 10 uncu maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Araç, gereç ve malzeme devri

MADDE 11. — Tasarının 11 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Amortisman bedeli

MADDE 12. — Tasarının 12 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

İşletme masrafları

MADDE 13. — Tasarının 13 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Ek görev

MADDE 14. — Tasarının 14 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Kredi alınması ve borçlanma

MADDE 9. — Millî Savunma Komisyonu metninin 9 uncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

Personel masrafları

MADDE 10. — Millî Savunma Komisyonu metninin 10 uncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

Araç, gereç ve malzeme devri

MADDE 11. — Millî Savunma Komisyonu metninin 11 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Amortisman bedeli

MADDE 12. — Millî Savunma Komisyonu Metninin 12 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

İşletme masrafları

MADDE 13. — Millî Savunma Komisyonu metninin 13 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Ek görev

MADDE 14. — Millî Savunma Komisyonu metninin 14 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Yönetimlik

MADDE 15. — Döner sermaye işletmelerinin faaliyet alanları, malî, bütçe, idari ve denetim işlemlerinin yürütülme şekli, muhasebe usulleri ile yönetim kurulunun teşkili ve bu Kanunun uygulanması ile ilgili diğer hususlar Millî Savunma Bakanlığınca hazırlanıp Maliye ve Gümrük Bakanlığı ile Sayıştay Başkanlığının da görüşleri alınarak yürürlüğe konulacak Yönetmelikte gösterilir.

GEÇİCİ MADDE 1. — 12 Haziran 1959 tarihli ve 7356 sayılı Kanun ile 2 Ocak 1961 tarihli ve 203 sayılı Kanunun 3 üncü maddesi ve 30 Mayıs 1973 tarihli ve 1738 sayılı Kanunun 7 nci maddesi gereğince tahsis edilmiş döner sermayeler, bu Kanun uyarınca döner sermaye verilen kurumlara aynen devredilir. Bu Kanun uyarınca çıkarılacak yönetmelik yürürlüğe konuluncaya kadar mevcut yönetmeliğin bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

Yürürlükten kaldırılan hükümler

MADDE 16. — 12 Haziran 1959 tarihli ve 7356 sayılı Kara, Deniz ve Hava Kuvvetlerine Bağlı Fabrikalara Mütedavil Sermaye Tahsisine Dair Kanun ile 22 Nisan 1341 tarihli ve 657 sayılı Harita Genel Komutanlığı Kanununun 4 ve 6 ncı maddelerinin değiştirilmesine ve bu Kanuna iki madde ile bir geçici madde eklenmesine dair 2 Ocak 1961 tarihli ve 203 sayılı Kanunun 3 üncü maddesi ve 30 Mayıs 1973 tarihli ve 1738 sayılı Seyir ve Hidrografi Hizmetleri Kanununun 7 nci maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

MADDE 17. — Bu Kanun yayımını takip eden malî yıl başında yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 18. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

3 . 5 . 1985

Başbakan
T. Özal

Devlet Bakanı - Başbakan Yardımcısı
I. K. Erdem

Devlet Bakanı
C. Büyükbaş

Devlet Bakanı
A. Karaevli

İçişleri Bakanı
Y. Akbulut

Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanı
M. V. Dinçerler

Ulaştırma Bakanı
V. Atasoy

Sanayi ve Ticaret Bakanı
H. C. Aral

Devlet Bakanı
K. Oksay

Devlet Bakanı
A. Tenekeci

Adalet Bakanı
M. N. Eldem

Dışişleri Bakanı V.
A. M. Yılmaz

Bayındırlık ve İskân Bakanı V.
S. N. Türel

Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanı
H. H. Doğan

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı
S. N. Türel

Devlet Bakanı
A. M. Yılmaz

Devlet Bakanı
M. T. Tütüz

Millî Savunma Bakanı V.
K. Oksay

Maliye ve Gümrük Bakanı
A. K. Alptemoçin

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı
M. Aydın

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı
M. Kalemli

Kültür ve Turizm Bakanı
M. M. Taşçıoğlu

(Millî Savunma Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Yönetmelik

MADDE 15. — Tasarının 15 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Yürürlükten kaldırılan hükümler

MADDE 16. — Tasarının 16 ncı maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Yürürlük

MADDE 17. — Tasarının 17 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Yürütme

MADDE 18. — Tasarının 18 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Yönetmelik

MADDE 15. — Millî Savunma Komisyonu metninin 15 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 1. — Tasarının Geçici 1 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Yürürlükten kaldırılan hükümler

MADDE 16. — Millî Savunma Komisyonu metninin 16 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

Yürürlük

MADDE 17. — Millî Savunma Komisyonu metninin 17 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Yürütme

MADDE 18. — Millî Savunma Komisyonu metninin 18 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

